

Valtuutettu Paakkunaisen valtuustoaloite hyvän omaishoidon turvaamiseksi hyvinvointialueella

Omaishoidon tuen valtakunnalliset erot ovat kasvaneet kestävämmiksi.

Omaishoitajat tekevät arvokasta työtä, joka säästää hyvinvointialueiden resursseja ja mahdollistaa monelle kotona asumisen pidempään.

Tuen tasossa on kuitenkin huomattavia eroja eri hyvinvointialueiden välillä.

Esimerkiksi Kainuussa omaishoitaja saa tuen tasolla 2 kuukausittain 618,52 euroa, kun taas naapurimaakunnassa Pohjois-Pohjanmaalla vastaava korvaus on 1061,92 euroa. Tällaiset erot ovat kohtuuttomia. Siksi tämä aloite tähtää omaishoidon tilanteen selvittämiseen alueellamme ja sen kehittämiseen.

Suomen väestö ikääntyy ja suuret ikäluokat tulevat tarvitsemaan yhä enemmän palveluja. Omaishoidon tukeminen on taloudellisesti järkevää: korottamalla tukea ja parantamalla palveluita voidaan vähentää raskaamman hoidon tarvetta ja säästää hyvinvointialueiden resursseja.

Päätöksenteon pohjaksi on tehtävä perusteellinen selvitys omaishoidon nykytilasta. Selvityksessä tulee tarkastella muun muassa:

- omaishoidon tuen tasoa ja kattavuutta alueellamme
- omaishoitajien määrää, ikäjakaumaa ja sopimusten kattavuutta
- lakisääteisten vapaiden käyttöastetta ja syitä niiden käyttämättä jättämiseen
- palveluiden saatavuutta ja vertailua muihin hyvinvointialueisiin

Selvitys tulee tuoda aluevaltuuston tietoon ja tietoa on päivitettävä säännöllisesti. Tämän pohjalta on rakennettava kehitysohjelma, jossa asetetaan konkreettiset tavoitteet, mittarit ja aikataulut omaishoidon turvaamiseksi.

Omaishoidon tukipalveluiden on vastattava perheiden tarpeisiin, jotta omaishoitajat jaksavat ja voivat yhdistää työn ja omaishoidon. Tämä edellyttää muun muassa:

- palvelusetelien käyttöönottoa omaishoidon vapaiden hyödyntämisen helpottamiseksi
- riittävien kotiin tuotavien ja kodin ulkopuolisten hoitopaikkojen järjestämistä
- ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisen tukemista

Esimerkiksi Lohjalla palvelusetelit lisäsivät omaishoidon vapaiden käyttöastetta ja omaishoitajien hyvinvointia. Tätä mallia tulee laajentaa koko hyvinvointialueelle. Omaishoitajien kokemuksia ja asiantuntemusta on hyödynnettävä palveluiden kehittämisessä. Hyvinvointialueiden on järjestettävä asiakasraateja, neuvostoja ja työpajoja sekä tehtävä yhteistyötä omaishoitoyhdistysten kanssa.

Vaativissa omaishoitotilanteissa myös sopimuksettomilla omaishoitajilla on oikeus lakisääteisiin vapaapäiviin sosiaalihuoltolain 27 b §:n mukaisesti. Tietoisuutta tästä oikeudesta on lisättävä, jotta kaikki omaishoitajat saavat tarvitsemansa tuen.

Me allekirjoittaneet vaadimme

1. Selvitys omaishoidon tuen tasosta ja tarpeista hyvinvointialueellamme, mukaan lukien tuen taso, lakisääteisten vapaiden käyttö ja tukipalveluiden saavutettavuus.

2. Kehitysohjelma hyvän omaishoidon turvaamiseksi, jossa määritellään tavoitteet, mittarit ja aikataulut.
3. Omaishoitoperheiden palveluiden parantaminen, erityisesti varmistamalla lastensa omaishoitajille oikeus omaishoidon tukeen sekä riittävät aamu- ja iltapäivähoitopaikat.
4. Palvelusetelit käyttöön koko hyvinvointialueella omaishoidon vapaiden hyödyntämisen helpottamiseksi. Hyvin toimiva omaishoito on inhimillinen ja taloudellisesti kestävä ratkaisu, joka tukee sekä omaishoitajien että hoidettavien hyvinvointia.

Inkoossa 25.2.2025 Keskustan aluevaltuustoryhmä

Allekirjoittaneet/Undertecknade

25.2.2025

Paakkunainen Lotta/ aloitteen jättäjä, inlämnare av motionen

Frantsi-Lankia Marjut

Felipe Sini

Värmälä Johanna

Nummelin Petra

Juvonen Arja

Hiila Eeva

Sundström Mia

von Smitten Karl

Laaksonen Merja

Kerola Hannele

Aittakumpu Birgit

Karimäki Johanna

Partanen Henna

Hukari Hanna

Uusitalo Arja

Kokko Elina